

Kopka stejně jako na Aljašce použil 29palcové kolo Superior, tentokrát ale postavené na odlehčeném rámu. Zajímavostí je, že čtyři ze sedmi účastníků Great Divide Race jeli právě na devětadvacitkách. Honza si pochvaloval speciálně designované brašny Doldy vyplňující celý rámový trojúhelník, tudíž kolo bylo stabilnější než s bočními brašnami. Prasklý plášť náboje se objevil až po závodě. Po ujetí pouhých šesti kilometrů. Takže docela štěstí... Tmy v pneumatice jsou důsledkem přejezdu prémie v Novém Mexiku.

ses s nimi nesetkal. Základní prvky jsou jasné, musíš být hlučný, abys nepotkal medvědy. Žijí tam medvědi hnědí, černí a jeli jsme oblastmi, kde jsou grizzly. Každý je jiný, první dva druhy nejsou lovci, živí se bobulemi, napadají jen raněnou zvěř. Když člověk neudělá chybu, tak ho nechají být, nesmíš se k nim přiblížit, musíš jim dát šanci, aby odešli, překvapený medvěd útočí. Musíš se chovat hlučně, ale když jedeš ze sjezdu a za zatáčkou sedí medvěd, tak to je špatně. On o tobě musí vědět první. Grizzly je jiná kapitola, váží 400 kilogramů, je to lovec a jde po mase, když má hlad, nepohrdne lidmi. Jeli jsme oblastmi, kde byly cedule: toto je grizzly country, dodržujte speciální pravidla. Ale já nevěděl jaká! To jsou věci, které stresují. Já byl vlastně celý závod ve stresu. Že zabloudím, každou minutu jsem měl pocit, že jedu špatně. Měl jsem strach ze zvířat přes den, strach ze zvířat v noci. Když spíš, spíš krátce a blbě, protože jsi stále ostražitý, něco se šustne, pták ulomí větev a jsi vzhůru. Mimo medvědů tam žijí pumy, hlavu mají asi u řídky kola, většinou nenapadají člověka, říkali mi, že jdou jen po menších lidech, že velké nechají být. Ale jak ví, že jsem velký, když v noci ležím ve spacáku? Jsou plaché a utečou, ty je nevidíš, ony vidí tebe. Tak se ptám, že se teda nikomu nic nestalo? A oni, jó, jó, zrovna loni tady jednoho běžce roztrhaly, i když to tady znal a byl místní. Další ti jen tak mezi řečí sdělí, že předloni tu roztrhaly dva cyklisty... Neměl jsem pušku, jen pepřový spray, velký asi jako malý hasící přístroj. Ještě doma jsem dostal při-

stroj vydávající ultrazvuk, tak jsem šel do zoologické, že to vyzkouším na medvědy, oni je neměli, tak jsem to zkusil na bizona, s tím to nehlo. Tak jsem si tam koupil malý pepřák, fungující na pět metrů. Tomu se Pat smál a přál mi, abych za ty peníze, které jsem utratil, alespoň toho medvěda viděl a vyzkoušel to na něm. Když jedeš, snažíš se křičet, pískat, pak jsi unavený a zapomeneš na to nebo už nemáš ani sílu.

Často se při těchto akcích stává, že přehodnocuješ priority, jsi tam sám, bojíš se o život, uvědomíš si, že mnoho věcí, kterými ses zabýval doma, jsou nepodstatné. Důležité je to, že žiješ, že děláš to, co tě baví. Přemýšlíš o svém chování k ostatním lidem, najednou se vybavují věci, na

které jsi už zapomněl, je ti líto vlastních chyb, křivd vůči blízkým, zdá se ti, že děláš mnoho zbytečností. Jsou i hezké chvíle. Když foukne do zad, cítíš, že to jede, hezká příroda kolem, na chvíli zapomeneš, že jedeš závod, koupíš si v krámku pivo, najíš se a je ti dobře, jde okolo někdo, koho neznáš, a pozdraví tě, ptá se, odkud jedeš. Tím se často srovnáš. Závod je improvizace, umět si sám poradit ve chvíli problémů. Musíš se hlavně udržet psychicky v pohodě, soustředit se na závod, chtít ho dojet, neklást si otázky, zda jsi měl jet nebo ne. Umění regenerace je věc psychiky. Fyzická příprava je samozřejmě také důležitá, ale není rozhodující, důležitější je příprava techniky. Jíš blbě, málo spíš, nakupuješ v malých krámcích, jen někdy se dostaneš do supermarketu. Koupíš to, co mají, bez ohledu na to, co to je a kolik to stojí, bonbony, housky, kus salámu, občas konzervu nebo sušené maso, jedeš jen na housky obrovské dávky kilometrů. Jedl jsem daleko méně než tady, po závodě jsem měl asi jen pět procent tělesného tuku. Překvapilo mě, jak tělo dokáže dobře fungovat po tak dlouhou dobu v pohodě, asi je to tím, že víš, proč to děláš a co chceš udělat. Nemyješ se, jíš špinavýma rukama, jídlo ti padá na zem, ale neonemocníš, asi i to je věc psychiky, tělo funguje v jiném režimu. I pro mé známé závodníky, co jeli lditabike, to je extrémní závod, ze kterého měli respekt. Proto nakonec z třiceti zájemců přijelo jen sedm, dokončili jsme čtyři, cizinec jsem byl jediný. Takový závod vypovídá o člověku hodně. Jel jsem Transalp, Austrálii, Aljašku, každý takový extrém člověka někam posune, změni náhled na hodně věcí. Někdy cítím, že jakoby mi lidé nerozuměli, zkušenosti z podobných akcí jsou asi nesdělitelné.“

Tolik vyprávění Jana Kopky. Po ukončení závodu si stříhl v teniskách a kratasech nejvyšší horu USA Mt. Whitney, ale to už by byl jiný příběh.

**vyprávění Jana Kopky zaznamenal
Lubomír Severin
Foto: Jan Kopka a jeho archiv**

